

Santa Maria de Vallformosa de Vilobí

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Nucli urbà de Vilobí del Penedès. Plaça de Mossèn Lluís Panyella (08735 Vilobí del Penedès)
Emplaçament	Nucli urbà de Vilobí del Penedès. Plaça de Mossèn Lluís Panyella (08735 Vilobí del Penedès)

Coordenades:

Latitud:	41.39113
Longitud:	1.66343
UTM Est (X):	388258
UTM Nord (Y):	4583040

Classificació

Número de fitxa	08304 - 45
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani
Segle	s.XX
Any	1933
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal i física
Número inventari	Servei del Patrimoni Arquitectònic Local.IPA. Fitxa n°5070
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Barcelona . C/del Bisbe, n°5 (08002 Barcelona)
Fitxes associades:	

Descripció

Conjunt arquitectònic format per l'església de Santa Maria de Vallformosa, el campanar de l'església, la casa del campaner, la rectoria, i un espai destinat a dependències auxiliars.

Tot el conjunt es troba edificat en parament irregular sense arrebossar, haven reforçat les cantonades i les obertures-portes i finestres- amb ressortits de ciment imitant carreus de pedra ben treballats. L'orientació de l'edifici és força irregular, no corresponent-se amb la orientació clàssica de les esglésies –l'absis a l'est-. En aquest cas la façana principal del conjunt s'ha orientat a l'Est, i l'absis a l'Oest.

L'edifici de la cantonada N-E és la rectoria. Es tracta d'un edifici format per planta baixa, primer pis i golfes, cobert a quatre aigües amb teula. La porta principal, com la de la resta del conjunt, es troba a la façana Est, i es tracta d'un portal de mig punt al qual s'accedeix després de dos graons. Tota l'arcada es troba reforçada i definida per un ressortit fet en ciment imitant carreus de pedra que alternen rectangulars i quadrangulars. Al cantó dret s'ha obert una gran finestra geminada amb arcades també de mig punt, que es ressalta amb el mateix sistema que la porta principal. Al cantó esquerre destaca una finestra simple de mig punt. Al primer pis, i corresponent-se amb les obertures de la planta baixa, s'han obert tres finestres quadrangulars també definides amb un ressortit de ciment imitant carreus de diferents mides, i un empi a la part baixa. Al segon pis –espai ocupat per les golfes- s'obre una galeria formada per quatre arcs de mig punt que recauen sobre columnetes quadrangulars sense cap decoració, i també emmarcades amb el mateix ressortit en ciment. A la façana Nord es repeteix el mateix esquema d'obertures, tan sols, que les finestres del primer pis es redueixen a una. Interiorment la rectoria conserva l'estructura original, conformada per un corredor central i un seguit de estances adaptades a vivenda a ambdós costats.

En direcció a migdia s'adossa a la rectoria un petit edifici de planta baixa, amb un portal d'entrada similar al de la rectoria però de menor tamany, i dues finestres de mig punt a tocar de la porta, a banda i banda. De l'edifici destaca el fet d'estar coronat per tres merlets esgraonats fets en maó i acabats en punta. Es tracta d'un espai auxiliar, destinat a magatzem.

A migida d'aquest espai s'adossa l'església de Santa Maria de Vallformosa. Exteriorment presenta la fesomia d'un edifici romànic, amb un gran portal de mig punt, degradat amb arquivoltes formades per un seguit de faixes motllurades o esculpides a la cara exterior de les dovelles, que des del parament de la façana, van reduint progressivament l'obertura cap endins, i que descansen de columnetes adossades al mur, i que a la vegada reposen sobre un zòcal d'uns 40 cm d'alçada. Arquivoltes i columnetes es troben profusament decorades amb motius vegetals i florals. Els capitells ubicats entre les arquivoltes i les columnetes, tenen decoració vegetal i figurada, representant-se en dos d'ells –els interiors- escenes de lluita entre monstres imaginaris. L'espai ubicat entre la porta d'accés i les arquivoltes és ocupat per un timpà decorat amb l'escena de l'ascensió de la Mare de Déu. Sobre el portal s'ha obert una rossa també degradada amb faixes motllurades i esculpides, decorades amb motius vegetals.

Observacions:

(Cont. Descripció): Sota la coberta inclinada- ja que l'edifici es cobreix exteriorment a dues aigües- s'ha col·locat com a element decoratiu un seguit de faixes verticals llises sobresortint del mur, unides a la part superior per arcuacions a l'estil de les bandes lombardes, i que segueixen la inclinació de la teulada. Aquestes faixes finalitzen en un cul de llantia decorat amb la forma d'un cap humà. Corona l'edifici una creu d'obra. Interiorment l'església és un edifici d'una sola nau amb planta basilical, a la qual s'accedeix després de travessar un petit espai rectangular adequat com a ante-sala. La coberta interior és amb volta de canó de mig punt aguantada per sis arcs torals. L'absis és de planta semicircular i es cobreix amb una volta de quart d'esfera. A banda i banda de la nau principal s'obren cinc capelles cobertes amb volta d'aresta que descansa sobre arcs formers.

A migdia de l'església s'adossa el campanar de planta quadrangular de 22 m. d'alçada. L'edifici es troba dividit exteriorment en 4 pisos, amb l'afegit d'un tram superior. A imitació d'un campanar romànic, els pisos es marquen exteriorment mitjançant finestres. En aquest cas es tracta d'una finestra una per pis- de mig punt geminada, a excepció de la planta baixa que és una finestra simple. A la part superior o cloquer, es troba oberta a les quatre cares amb dos finestrals geminats per cara, emmarcades per arçades lombardes a la part superior i inferior (aquestes últimes sota la cornisa). Sobre la línia d'arçades superior el campanar es remata amb merlets esgraonats fets amb maó. Espacialment l'interior és conformat per una nau única envoltada de capelles -quatre per banda-, dedicades a advocacions diferents: El roser, la Puríssima Concepció, El Remei, Sant Josep, Sant Isidre, Sant Antoni, el Sagrat Cor i el Sant Crist. L'interior es troba cobert per una volta única, subdividida en trams per uns arcs torals molt ressaltats, que recauen en les pilastres de separació de les capelles. Un fris horitzontal a l'alçada dels capitells de les pilastres recorre la nau principal. Tot el conjunt en colors clars, i amb decoració floral a les parets laterals. La il·luminació es realitza a través d'un seguit de rossetons -un per capella- protegits per vidres de color verdós. Pressideix l'altar la imatge d'una mare de Déu ubicada dins un baldaquí que recau sobre quatre columnes llises. Als peus de l'església s'ubica un cor, que recau sobre un espai destinat a rebedor.

Història

La decisió de construir una nova església al terme de Vilobí pregué cos a principis del segle XX, quan a la majoria de la població, concentrada entre els nuclis de Vilobí i Bellver, li resultava massa lluny per assistir als oficis l'antiga església de Vallformosa. La concentració de la vida política i cultural al nucli de Vilobí, va inclinar definitivament la balança per la construcció d'una església més propera i accessible a la majoria de veïns.

El terreny per a la seva construcció fou cedit per Fèlix Mestre Notó. L'edifici és obra de l'arquitecte Enric Sagnier i Villavecchia (1858-1931), marquès de Sagnier, que treballà a l'obra gratuïtament. La primera pedra es col·locà el sis de febrer de 1927 pel bisbe de Barcelona Josep Miralles. La construcció es projectà pujar-la amb donatius en metàl·lic i jornals de prestació personal, i fou inaugurada i beneïda el vint-i-cinc de març de 1931 pel bisbe de Barcelona Manuel Irurita. Durant la revolució del 1936 sofrí diversos desperfectes, sobretot al seu interior. A la dècada dels 40 s'enllestí el pis de les campanes del cloquer (LLORAC, 1991: 134) L'edifici va ser constrict en estil neoromànic, a imitació de les antigues esglésies romàniques. Pràcticament no ha patit reformes des de la seva construcció, a banda dels elements refets després de la Guerra Civil.

Bibliografia

- AA.DD. (1986) L'alt Penedès. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura pp.248-251.
- CARBONELL I VIRELLA V. (1993): "Els voltants de Vilobí: Vallformosa, graubac i les guixeres" a Revista Gran Penedès, nº 34. Vilafranca del Penedès. pp.32-35.
- CATÀLEG DE MONUMENTS I CONJUNTS HISTÒRICO-ARTÍSTICS DE CATALUNYA. (1990). Vilobí del Penedès. Generalitat de Catalunya. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Barcelona.
- CRUANYES E. VIRELLA F.X. (1993). "Vilobí del Penedès. Art i Pedra." a Revista Gran Penedès nº 51. pp 22-26.
- GAVIN J.M. (1981) Inventari d'esglésies. Alt Penedès. Baix Penedès. Barcelona
- GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA. Vilobí del Penedès. Tom 15. p.533.
- PLA DE CATALOGACIÓ I INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL DE L'ALT FOIX. (2002) Vilobí del Penedès. Transversal Produccions Culturals.

RIUS MORGADES J. (1987) La Comarca de l'Alt-Penedès. Vilafranca

LLORAC I SANTÍS S. (1991) Vilobí del Penedés. Passat i present. Ajuntament de Vilobí del Penedés.

